

متن پرسش

با سلام و عرض ادب خدمت استاد بزرگوار: از آنجایی که مجردات فاقد زمان و مکانند این عالم با تمام کهکشانها و ستارگان و زمین و هر چه در این زمین است از نظر درجه وجودی پایین ترین مرتبه وجود است عالم ماده یا عرض گویند و زمان و مکان مختص این عالم است و نیز در حرکت جوهری گویای این است که زمان در این عالم همان تاخر و تقدم است و ذات عالم در حرکت و جنبش است و این ذات جز حرکت چیزی نیست پس همواره در تغییر است سوالم این است که این عالم که ماده است و مجرد نیست و زمان در آن همان تقدم و تاخر است مکان چگونه است آیا مکان همان مجموع اعراض نیست که ریشه در جوهر عالم دارد یا مکان در این عالم مفهوم دیگریست؟ با تشکر

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: مکان، همان بُعد است. وقتی حرکت جوهری در صحنه است، لازمه‌ی حرکت، مکان می‌باشد و از این جهت، زمان و مکان، وصفِ عالم ماده است که ذات آن عین حرکت می‌باشد. موفق باشید